

Vuoden betonirakenne 2012 Kunniainnointi: Saunalahden koulu

Maritta Koivisto, päätoimittaja Betoni,
arkkitehti SAFA

Tuomaristo kiittää perusteluissaan laadukkaasti toteutettua kokonaisuutta, joka on arkkitehtonisesti raikas ja persoonallinen uudenvuoden peruskoulu monine toimintoineen. Rakennus sopeutuu hyvin ympäristöönsä toimien samalla alueen maamerkinä.

Betonin hyvät ominaisuudet tulevat esiin rakennuksen päätilojen sisäpinnoissa. Laadukkaasti toteutetut betonipinnat luovat kontrastia tilojen muille pinnoille ja materiaaleille. Sisätilojen seinäpinnoissa on pääosin käytetty paikallavalettua, sileää lautamuottia vasten valettua betonia.

Kirkkaat värit toimivat koulun eri toimintojen opasteina. Porrastetuista sisätiloista avautuvat laajat näkymät ja suuret ikkunapinnat avaavat näkymää myös ulkotiloihin.

Rakennuksen eri osat on koottu yhtenäisen, maastoa myötäilevän kuparikaton alle. Koulun sydämenä on monikäyttöinen aulatala, jonka ytimessä on ruokasali. Näyttämö avautuu ruokasaliin, joka toimii myös juhlasalina. Rinnetontin korkeuserot on hyödynnetty terassoituva pihassa, jossa ulkoilmateatteri kokoaa sisä- ja ulkotilat yhdeksi kokonaisuudeksi. Suojaisat pihapoukamet lähiliikuntapaikkoineen ovat koulun lisäksi myös asukkaiden käytössä. Pihojen pinnat on päällystetty pääosin betonikivillä ja -laatoilla.

Kohde on osoitus hankkeesta, jossa eri osapuolien ammattitaitoisen yhteistyön tuloksena on aikaansaatu arkkitehtonisesti taidokas ja laadukas lopputulos, jossa on hyödynnetty hienosti myös betonin vahvuuksia.

Saunalahden koulu Espoossa palkittiin Vuoden Betonirakenne 2012 -kilpailussa kunniainninnalla vaativasta arkkitehti- ja rakennesuunnittelusta ja toteutuksesta, jossa betonin käytöllä on merkittävä osa lopputulosta. Talon sisätiloissa betonia on käytetty kokonaisvaltaisesti näkyvissä käyttöpinnoissa.

Suunnittelusta ja toteutuksesta palkittiin:

Rakennuttaja: Espoon kaupunki, Tilakeskus
Arkkitehtisuunnittelu: Verstaas Arkkitehdit Oy
Rakennesuunnittelu: Ramboll Finland Oy
Pääurakoitsija: YIT Rakennus Oy

1 Voittajatahojen edustajat vastaanottivat Vuoden betonirakenne 2012 kunniakirjat Dipolissa tammi-kuussa.

2 Espoon kaupungin Tilakeskuksen puolesta palkinnon vastaanottivat apulaiskaupunginarkkitehti Arja Lukin (kuvassa oikealla) ja rakennuttajainsinööri Katja Peltola-Metsälä.

3 Rakennuksen eri osat on koottu yhtenäisen, maastoa myötäilevän katon alle. Koulun sydämenä on monikäyttöinen aulatala.

4 Rakennuksen julkisivuverhouksena on käytetty paikalla muurattua tiiltä. Pihojen betonikiveykset ovat tiilen sävyyn sovitettuja.

Maritta Koivisto

1

2

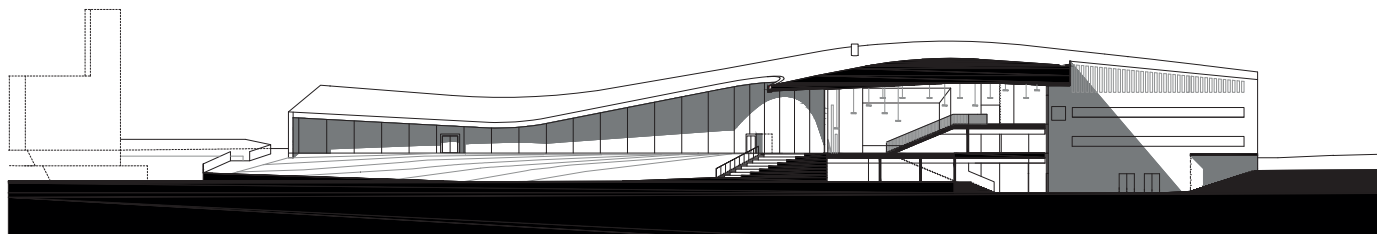

3

4

Saunalahden koulu on opetuksen ja kulttuurin monitoimitalo

5

Ilkka Salminen, arkkitehti SAFA
Verstas Arkkitehdit Oy
Betonin toimitus

Syksyllä 2012 käyttöön otettu Saunalahden koulurakennus sijaitsee uuden espoolaisen asuinalueen tulevassa keskuksessa, osoitteessa Brinkinmäentie 1. Se on opetuksen ja kulttuurin monitoimitalo, joka avautuu aktiiviseksi osaksi alueen asukkaiden arkiympäristöä. Rakennuksesta järjestettiin yleinen arkkitehtuurikilpailu vuonna 2007. Ehdotuksia tuli 90 ja kilpailun voitti Verstas Arkkitehdit Oy ehdotuksellaan "Askel".

Rakennus on sijoitettu tontille siten, että pihajätkeet saadaan mahdollisimman miellyttäviksi ja turvallisiksi. Rakennus rajautuu länsipuoleltaan Kompassikatuun. Etelä- ja itäpuolella rakennuksen päätilat avautuvat pihojen välityksellä Kompassitorin suuntaan. Pihat muodostavat maiseman, joka jäsenyy eri-ikäisten lasten pihapoukamiin. Nuorimmat lapset viettävät aikaansa aamupäivän auringossa. Vanhempien koululaisten poukama liittyy avoimesti Kompassitoriin ja saa auringonvaloa paitsi aamupäivällä, myös iltpäivällä matalan eteläsiiven yli.

Rinnetontin korkeuserot on hyödynnetty terassoituvassa pihassa, joka kiertyy ruokasalin edustalla ulkoteatteriksi. Ulkoilmateatteri kokoa sisä- ja ulkotilat yhdeksi kokonaisuudeksi. Teatterin näyttämö sijaitsee pihalla nuorempien ja vanhempien oppilaiden pihojen liittymäkohdassa. Isompi liikuntakenttä, Saunalahdenkenttä (65x100m), sijoittuu tontin pohjoisosaan ja pienempi, Magneetikenttä (20x40m) lähiliikuntapaikkoineen, Kompassitorin yhteyteen.

Pääsisäänkäynnit sijoittuvat Kompassikadun ja Kompassitorin äärelle sekä paikoitusalueen yhteyteen ja ne ovat esteettömiä. Kotialueille ja päiväkotii on omat sisäänkäynnit välituntipihoilta. Rakennusmassa muodostaa välituntipiha-alueille turvallisen selustan ja suojaa niitä katu- ja liikennealueilta. Ajo-neuvoliittymä tontille on Kompassikadun ja Brinkinmäentien risteyksessä, josta liikenne jakautuu erikseen saatto- ja pysäköintialueelle sekä tuotantokeittiön yhteydessä olevalle huol-

topihalle. Saattomahdollisuus on myös tontin itäpuolelta Magneettipolun suunnasta sekä Kompassitorilta.

Koulun sydämenä monikäyttöinen aulatala

Rakennuksen sisätilat on jäsennetty pienen kaupungin tapaan julkisiin, puolijulkisiin ja yksityisempiin alueisiin toiminnan ja lasten iän vaihtelun mukaan. Aula ja ruokasali portaitteen on suunnattu niin, että niistä avautuu näkymä näyttämölle ja edelleen Kompassitorille, kuin vuoristoiseen maisemaan istutetussa kreikkalaisessa teatterissa. Rakennuksen tilajäsenitys kannustaa oppilaita siirtymään välitunnilla ulos ja virikkeellinen piha-alue innostaa liikkumaan.

Koulun sydämenä on monikäyttöinen aula-tala, jonka ytimessä on ruokasali. Näyttämö avautuu ruokasaliin, joka toimii talon varsinaisena juhlasalina. Koulu- ja kaupunginkirjaston yhdistävä kombikirjasto toimii aulan ja Kompassikadun sisäänkäynnin läheisyydessä.

Nuorempien oppilaiden luokat jäsenyivät kotialueisiin, joilla on oma sisäinen aulansa. Kotialueiden aulat ovat pienimittakaavaisia tiloja, jotka ovat yhteydessä kokoavaan yhteiseen keskustilaan. Kotialueiden auloista aukeaa näkymä pihalle sekä pihan yli toiseen kotialueeseen.

Ensimmäiset 10 vuotta toimiva väliaikainen päiväkotii sijaitsee maantasossa tontin rauhallisimmalla paikalla ja sillä on oma aidattu piha-alueensa. Vanhempien oppilaiden tilat sijoittuvat ruokasalin ja isomman pihapoukaman läheisyyteen. Hallintotilat sijaitsevat kolmannessa kerroksessa.

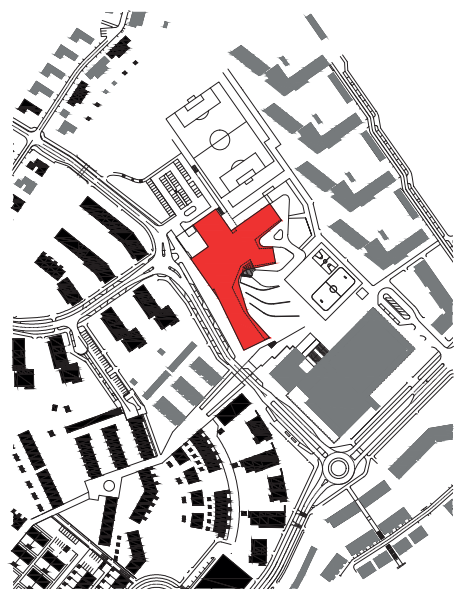
5 Leikkaus

6 Saunalahden koulun sijainti kaupunkirakenteessa.

7 Koulun sydämenä on monikäyttöinen aulatala, jonka ytimessä on ruokasali. Aula ja ruokasali portaitteen on suunnattu niin, että niistä avautuu näkymä näyttämölle ja Kompassitorille

8 Julkisivutiilen ja sisätilojen puhtasvalupintaisen betonin vuoropuhelua.

9 Värit luovat kontrastia ja toimivat tilojen opasteina.

6

7

8

9

10

Taito- ja taideaineiden tilat muodostavat oman työpaja-alueen Kompassikadun ja Kompassitorin äärelle. Nuorisotoimen tilat sijoittuvat koulun eteläisimpään osaan Kompassitorin läheisyyteen, mikä luo niille oman, vapaa-aikaan sopivan tunnelman. Liikuntasalit ovat ensimmäisessä kerroksessa ja niitä voidaan tarvittaessa käyttää muusta rakennuksesta erillään pohjoispuolen sisäänkäyntien kautta. Muut iltakäytön tilat on koottu aulan ja ruokasalin läheisyyteen, jolloin iltakäyttöalueen laajuutta voidaan joustavasti säädellä.

Materiaalien vuoropuhelu

Tontin perustamisolosuhteet ovat olleet vaihtelevia ja pohjatoissa on louhittu, käytetty tiivistyspaalutusta ja maanvaihtoa.

Rakennuksen runkona ovat teräsbetonitöiset teräspilareista, WQ-palkit ja ontelolaatat. Ulkovaippana on ulkokuorielementit ja paikalla muurattu tiili.

Rakennuksen mittakaava vaihtelee toiminnan ja lasten iän mukaan sekä sisätiloissa että julkisivuissa. Talon hahmo myötäilee maastoa ja istuu paikassaan juurevasti kuin olisi kasvanut siihen. Pihan valoisuuden optimoinnin mukaan kumpuileva katto hahmottuu pehmeänä maisemana. Kompassitorilta sekä lähiympäristön asuinrakennuksista katsottuna kuparipäällysteinen katto muodostaa rakennuksen viidennen julkisivun.

Rakennuksen julkisivuissa käytetty paikalla muurattu tiili luo lämpöä ja liittää rakennuksen juurevasti paikkaansa. Välituntipihojen äärellä puujulkisivujen vaihteleva aukotus viestii rakennuksen toiminnasta ja positiivisesta vireestä. Mittakaavan vaihtelu ja rakennusmassan polveilu luovat elämyksellisiä, ihmisen kokoisia paikkoja rakennuksen äärelle.

Puhtaaksivalettua betonia sisäpinnoissa ja piha-alueella

Aulatiloihin kantavien seinien puhtaaksivalettua betoni luo voimakkaan, tekemisen meininki-henkisen karakterin talon päätalalle. Myös aulan pääportaat on paikallavalettu. Puhdasvalupinnat on tehty AA-luokan lautamuottipintoina. Muottilaudoituksena on käytetty vaakasuuntaista, 70 mm korkeaa höylättyä ponttilautaa muottina. Tekstuuri toistaa julkisivun tiilimuurauksen mittaa.

Paikallavalupintaa on myös piha-alueen tukimuureissa. Lautamuottipintaist, urituksin elävöitetty betonipinnat on käsitelty Betoni-pallaksen oksidointikäsittelyllä tiilenruskeaksi.

Tontin pinta-ala on 29 315 m², rakennuksen hyötyala 6 438 m², bruttoala 10 546 m² ja tilavuus 45 700 m³. Mitoitushenkilömäärät ovat 752 oppilasta, 66 päivähoitopaikkaa, nuorisotila 70 kävijää/päivä, kirjasto 100 kävijää/päivä, henkilökuntaa on yhteensä 87.

10 Pihasuunnittelusta ovat vastanneet LOCI maisema-arkkitehdit Oystä Milla Hakari ja Pia Kuusniemi yhteistyössä Vertas Arkkitehtien kanssa.

11 Valoisaa ja korkeaa betoniseinäistä hallia kutsutaan keskustoriksi, joka on muunneltavissa tarpeen mukaan. Se on juhlatila, ruokala ja iltapäivätoiminnan tila. Näyttämöllä järjestetään myös ilmaisutaidon opetusta.

12 1. kerros

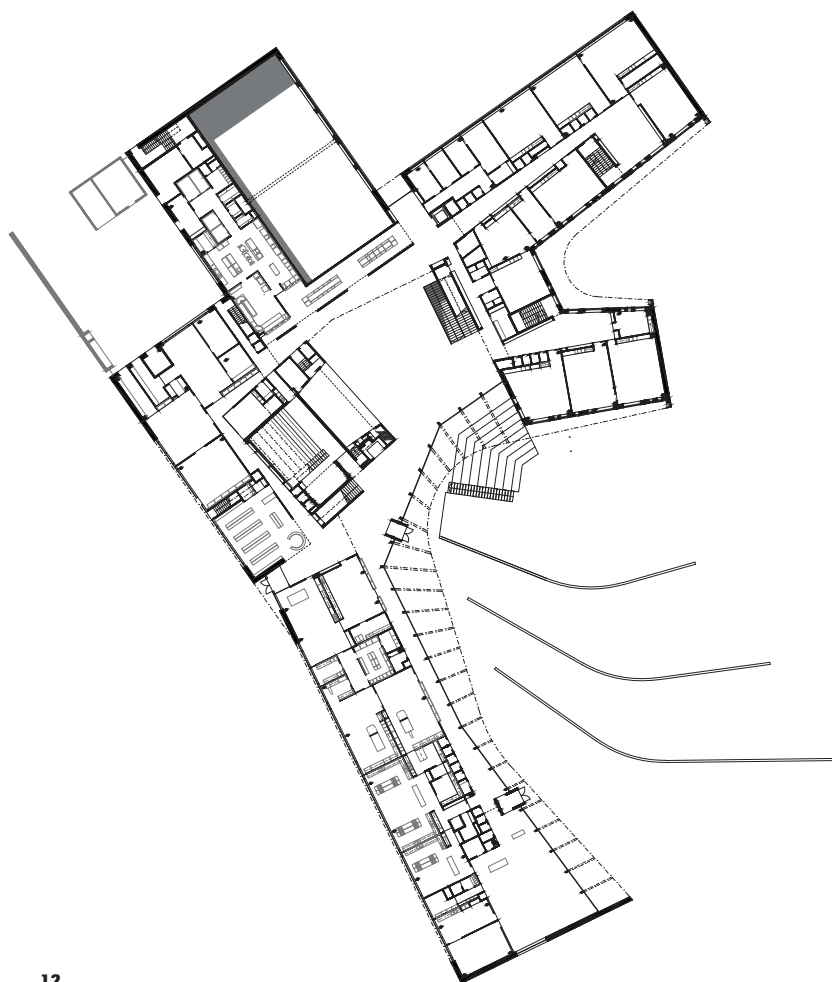
13 2. kerros

Kuvat seuraavalla aukeamalla:

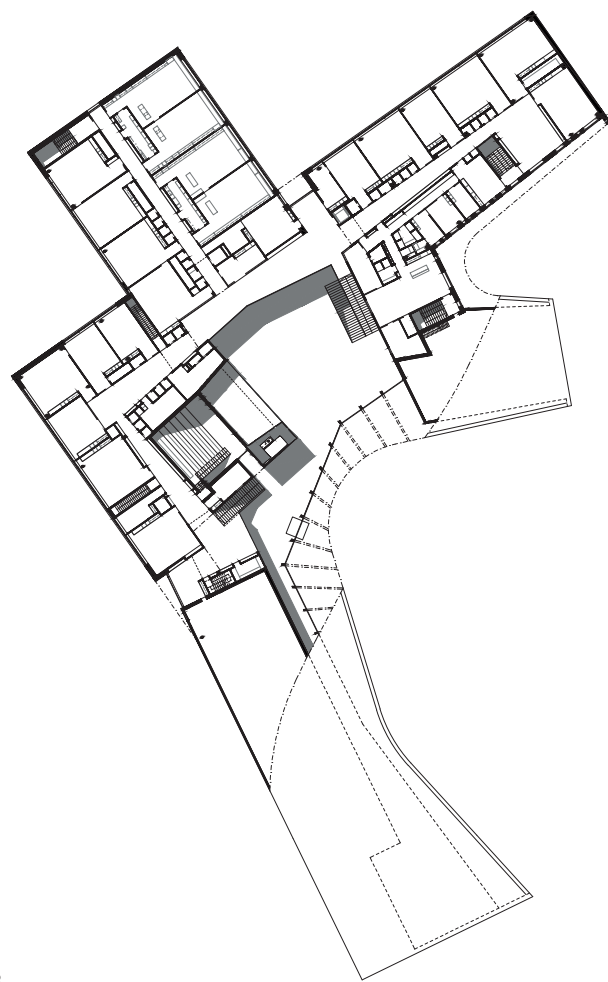
14, 15, 16 Betoni on otettu rohkeasti ja näyttävästi koulutilojen käyttöpintoihin. Aula- ja porrastiloissa kantavien seinien puhtaaksivalettua betoni luo voimakkaan karakterin talon päätalalle. Puhdasvalupinnat on tehty AA-luokan lautamuottipintoina. Muottilaudoituksena on käytetty vaakasuuntaista, 70 mm korkeaa höylättyä ponttilautaa muottina. Tilojen lattiamateriaalina on Saint-Gobain Weberin Vetoni Design Plaano pumpattava tasoite, joka saumattomana pinnoitteena on helppo ja kestävä ylläpidon kannalta.

11

12

13

14

15

17

18

Honourable mention in Concrete Structure of the Year 2012 competition: Saunalahti School, Espoo

Saunalahti School was awarded an honourable mention in the Concrete Structure of the Year 2012 competition for demanding architectural and structural design and implementation where concrete plays a significant part in the end result. Concrete has been used holistically in the interior of the building on visible wear surfaces.

The building serves as a multi-activity house for education and culture, built as an active part of the everyday environment of the local residents. An open architectural competition was organised in 2007 for the design of the school. The winning entry from among the 90 submitted entries was that of Versta Arkkitehdit Oy.

The different parts of the building are collected under a common copper roof, which follows the contours of the terrain. The inside is divided like a small town into public, semi-public and private areas according to functions and the children's ages. The core of the school is the versatile lobby space, with the canteen in the very heart of it. The stage is located at the end

of the canteen, which thus serves as the actual events hall of the school.

The good qualities of concrete are demonstrated on the interior surfaces of the main areas of the building. The high-quality finish of the concrete surfaces creates a contrast to the other surfaces and materials. The internal wall surfaces are primarily cast-in-situ concrete poured against a smooth board shuttering.

The different functions of the school are indicated by bright colours. The stepped interior offers extensive views into the inside of the school; further expanded to the outdoor environment through large windows spaces.

17 Betonirakenteisissa portaissa on käytetty talon käyttötoimitojen mukaan valittuja voimakkaita värejä.

18 Paikallavaletuissa portaissa betonipinta luo kosketeltavaa tunnelmaa.

19 Liikuntatiloissa on myös betonipinnat esillä. Akustiikkalevynä on käytetty seinissä ja katoissa sementtipuukuitulevyjä.

20 Koulu- ja kaupunginkirjaston yhdistävä kombikirjasto toimii aulan ja pääsisäänkäynnin läheisyydessä.

19

20